

CES op het Vogeltrekstation

G. van Tol en G. Speek

In het najaar van 2005 werd door Jan Staal en Gerrit Speek het idee geopperd om een nieuwe CES plek te starten op het terrein van het NIOO in Heteren. In de winter van 2006 is een klein team van "Cessers" gevormd: de ringvergunninghouders Kees van Oers, Gerrit Speek, Jan Staal, Gijs van Tol en Hans de Wilde, en de zeer gewaardeerde "helpers" Wouter van Andel, Wietze de Boer en Ro de Wilde. In februari/maart zijn plekken ingericht voor het plaatsen van 14 mistnetten met een totale lengte van 133 meter. Na enkele voorvangsten was op 15 april 2006 de eerste officiële CES dag op locatie C65 een feit.

Het terrein

De CES vangplek ligt vlak buiten het dorp Heteren en grenst aan de noordzijde aan de dijk en de uiterwaarden van de Rijn, aan de zuid- en westzijde grenst het aan het open (en recent ingrijpend ruilverkavelde) Betuwse kleigebied. De locatie kan het beste worden gekarakteriseerd als een stadsrandzone met grasland, singels en struwelen. Dat is een algemeen landschapstype, maar er zijn in Nederland maar weinig CES plekken in dit soort terrein.

Het terrein zelf bestaat uit een aantal extensief beheerde graslanden, omgeven door singels van 10 tot 15 meter breedte. Een deel van de singels bestaat vooral uit struiken (meidoorn, sleedoorn, kornoelje, hazelaar, veldesdoorn) met een maximale hoogte van ca. 5 meter; een ander deel bestaat meer uit bomen (iep, es, eik) en heeft een hoogte van 12 – 15 meter. Er zijn enkele slootjes en een vijver met wat riet.

De meeste netten zijn in de singels geplaatst, loodrecht op de singel richting. Eén 3 meter net staat in de rietrand langs de vijver.

De vangsten

Na keurig alle 12 de CES dagen te hebben gevangen stond de teller na de laatste CES dag op 9 augustus 2006 op 264 nieuw geringde

vogels en 114 terugvangsten. (zie tabel 1). Door flexibiliteit binnen het team en medewerking van de weergoden kon eigenlijk elke CES dag met goed tot zeer goed weer worden gevangen. Na de CES periode werd met name in oktober en november nog regelmatig gevangen met een beperkt aantal netten.

Bij de start waren de verwachtingen van de eerste vangsten niet erg hoog gespannen. Het was dus een verrassing om in april en mei steeds meer dan 30 vogels per dag te vangen. De verwachtingen voor het zomerseizoen waren daarna hoog gespannen. In de laatste rondes in juli en augustus kwam de score echter niet boven de 20 vogeltjes per dag uit. De grote vraag is dus: WAAR blijven alle jonge vogels.

Een andere verrassing waren de huismussen; die zitten in grote aantallen bij de kooien voor de kleine zwanen. In totaal werden 16 mussen gevangen, namelijk 12 op 17 mei en nog 3 op 31 mei. Het lijkt erop dat mussen in de 2e helft van mei hun zadendieet aanvullen met insecten uit de singels, mogelijk als voedsel voor de kleine jongen.

Natuurlijk waren er ook enkele 'leuke' vangsten, zoals een Draaihals op 25 april en een Nachtegaal op 17 mei. Bij het inrichten van de netplekken was één net al bestempeld als 'het ijsvogelnet', maar de vangst van een Ijsvogel op 31 mei was toch wel een mooie verrassing.

Een aantal soorten schitterde door (bijna) afwezigheid: slechts één enkele Fitis, en 2 staartmezen is voor deze vangplek toch wel heel marginaal. En ondanks het luidruchtige gefladder van de vele eksters die vooral bij de eerste vangsessies werden opgeschrikt bij het opzetten van de netten bleef de score bij 0 (nul) steken. Aan de andere kant was het aantal kleine karekieten weer onverwacht hoog; waar we hooguit een enkel broedpaar hadden verwacht prijken op de lijst maar liefst 13 kleine karekieten.

De toekomst

Na dit eerste seizoen waren alle deelnemers in voor een volgend seizoen. Op grond van de ervaringen van dit eerste jaar zullen enkele aanpassingen worden aangebracht. Een enkel net met heel laag resultaat zal vervallen, of worden verplaatst. Verder zijn voorbereidingen in het werk gezet om tenminste één, maar mogelijk twee hijsnetten op te stellen. We verwachten dat netten die meer in het kronenbereik van de singels zitten betere resultaten opleveren, vooral in het 2e deel van de jaarlijkse CES periode.

Advertentie

Te koop:

Kleine vangkooi, zgn. 'knip'.

Inlichting: W. Vuyk, tel. 010-4184593

Tabel 1. Vangsten op locatie C65 Heteren VT in 2006, voor-CES, CES en na-CES.

Soort	Pre CES	CES nieuw	CES terugvangst	Post CES *	Post CES Terug *
Boomkruiper		2	-	-	-
Bosrietzanger		6	5	-	-
Braamsluiper		3	-	-	-
Draaihals		1	-	-	-
Ekster		-	-	1	-
Fitis		1	-	-	-
Gaai	1	-	-	1	-
Grasmus		2	-	-	-
Groenling		4	-	1	-
Heggenus		15	15	9	- III
Houtduif		2	-	-	-
Huismus		16	-	1	-
Ijsvogel		1	-	-	-
Kleine karekiet		13	3	-	-
Koolmees	9	18	24	4	2
Kopervlek		-	-	8	-
Matkop	1	3	1	-	1
Merel		32	12	27	7
Nachtegaal		1	-	-	-
Pimpelmees		14	6	7	6
Ringmus		18	-	-	-

Soort	Pre CES	CES nieuw	CES terugvangst	Post CES *	Post CES Terug *
Roodborst		9	8	18	- III
Spotvogel		2	-	-	-
Staartmees		2	-	7	-
Tijftaf		36	17	6	-
Tuinfluit		5	-	1	-
Vink	1	4	1	6	3
Winterkoning		17	11	3	2
Zanglijster		9	1	9	1
Zwartkop		26	10	6	-
Gaai	1	-	-	1	-
Grasmus		2	-	-	-
Groenling		4	-	1	-
Heggemus		15	15	9	- III
Houtduif		2	-	-	-
Totaal	12	264	114	115	22

* t/m 30 nov 2006. Alleen terugvangsten van vogels geringd vóór 1 sep. 2006.